

The Journal of Typographic Research
Volume II, Number 1, January 1968

- 3—25 Semantic Differentials of Typefaces as a Method of
Congeniality Research
Dirk Wendt
- 27—42 The Design of Egyptian 505
André Gürtler
- 43—52 Words in Color: Two Experimental Studies
Lillian R. Hinds and William G. Dodds
- 53—58 A Research Report on Colour Story Reading
J. Kenneth Jones
- 59—74 Adjustment to Unjustified Composition on the *Rotter-*
damsch Nieuwsblad
C. H. Evers
- 75—100 Author's Guide to *The Journal of Typographic*
Research
- 101—103 Abstracts of Journal Articles in French and German
- 104 The Authors

The Journal of Typographic Research, Volume II, Number 1, January 1968.
Published four times a year (January, April, July and October) for Dr. Merald
E. Wrolstad by The Press of Case Western Reserve University, 2029 Adelbert
Road, Cleveland, Ohio 44106. Copyright © 1968 by The Press of Case Western
Reserve University. Application to mail at second-class rates is pending at
Cleveland, Ohio.

"transferred" ability in black print. The results showed substantial and significant gains for the experimental group using Colour Story Reading. By the end of the first year they were 5½ months ahead of the control group in reading attainment, and maintained this lead when tested at the end of the second year.

Of the 19 schools, 14 chose to use Colour Story Reading as a supplementary scheme to normal black print reading being used in the schools. In five schools, however, the teachers used Colour Story Reading as the main scheme in the early stages. In these five schools the experimental children were, on average, more than 12 months ahead in reading attainment at the end of the first year when compared with the control classes in the same schools. By the end of the second year, their lead over the control group in these five schools had increased to 13½ months. The more the teachers used colored reading, the more the children were able to read in black print.

There appears to be no doubt at all. Colored typography has entered children's reading books, and it has come to stay.

REFERENCES

- Dale, Nellie. *First steps to reading*. London: Dent, 1899.
The series has since been taken over by George Phillip and Son, London.
- Hastings, Edith. *Exercises for parsing in color*. London: Edward Arnold, 1905.
- Jones, J. Kenneth. Color as an aid to visual perception in early reading. *Brit. J. Educ. Psychol.*, 1965, 35, 21-27.
- Jones, J. Kenneth. *Colour story reading—a research report*. London: Nelson, 1967.
- Jones, J. Kenneth. *Colour story reading* (manual, reading books, etc.). London: Nelson, 1967.

Adjustment to Unjustified Composition on the *Rotterdamsch Nieuwsblad*

C. H. Evers

On February 6, 1967, *Rotterdamsch Nieuwsblad* introduced unjustified composition throughout the newspaper. The advantages and disadvantages of unjustified newspaper composition are discussed. The history of its innovation in Rotterdam is described and illustrated—including the problems, benefits, and reception by readers. This article has been adapted from a report to a conference of the International Federation of Newspaper Publishers in Paris last fall.

Why Unjustified Lines?

A staunch champion of unjustified typesetting is always tempted to answer this question with a counter-question: Why do we go through all kinds of trouble, using vulnerable and expensive spacebands, complicating our perforating and casting operations, buying expensive computers, etc., just so that the beginning and the end of our lines of type run vertically parallel?

There appears to be no other reason for justification than the fact that we have traditionally composed type this way. The tradition dates back to a time when classical symmetry, now a shibboleth from a bygone age, was divine law. Symmetry—a concept long since abandoned in the arts—involves a similarity in size, shape, and position that we try very hard to avoid in the make-up of our newspaper pages for fear of becoming dull and uninteresting. The traditionalist may also claim that justified lines of type are easier to read because the variable length of the unjustified lines is very tiring to the eyes. However, only a very small percentage of our readers is able to perceive a newspaper column line in a single eye fixation. The faculty and habit of the vast majority requires several fixations per line. Of greater importance is the regular and even spacing between the words plus a logical,

not artificially elongated, end to the line of type. Of course, the fixed, beginning reference point remains on the left side of the lines. Research is inconclusive on the point, but there is every evidence that unjustified setting is as easy to read.¹

The claim remains that unjustified typesetting is not pleasing to the eye—a subjective aesthetic appraisal which is difficult to evaluate or to discuss. I agree, of course, that a column made up of badly-composed unjustified lines (where the keyboard operator has not put as many characters as possible on the line) looks ugly with its exaggerated ragged-right edge. However, a column made up of well-composed unjustified lines avoids these annoying gaps at the end of the lines and is, at a glance, hardly distinguishable from justified type.

Leaving tradition, legibility, and aesthetics for what they are, unjustified typesetting provides very definite advantages in the field of production: considerable savings in the composing room, a production benefit of 13.5% in the perforating department, and (less clear-cut and to less extent) appreciable savings in the casting department. The benefits of this functional method of line-composition are such that consideration of its potentials should not be abandoned for reasons of mere conservatism!

Previous Experience

Two years prior to the introduction of unjustified lines in the composition of straight editorial matter, we started to do away with justification on the narrow lines (nine columns of 40 mm.) of the classified advertisements. Simultaneously, the body type was changed from 6-point Excelsior to 5-point Delia. This caused a lot of angry comment from readers, although the 5-point Delia had already been used without complaint for some time in our shipping notices. After a fortnight of complaints, we went back to the 6-point Excelsior—without, however, falling back on justification of the lines. The clamor subsided and nobody, advertiser or

1. Fabrizio, R., Kaplan, I., Teal, G. "Readability as a Function of the Straightness of Right-hand Margins," *Journal of Typographic Research*, I (January 1967), 90-95.

General Data

Rotterdamsch Nieuwsblad is a local evening newspaper, published in Rotterdam, Holland; founded in 1878.

Combined circulation: 80,000.

Average number of pages: 24.

Page size: 39 x 56 cm. (1 cm. is 0.39 inch).

Printed surface: 37.4 x 52.7 cm.

Body type: 8-point Intertype Berlin (unit) on 7½-point slug.

News page: seven columns of 11.5 cicero (5.1 cm.) with six 3-point column rules (1 cicero is approx. 13 points).

Advertising page: nine columns of 9 cicero (4 cm.), with eight 3-point column rules.

Composing machines for the production of straight-matter: (1) seven tape-operated linecasters (with operating units and quadders)—one Intertype Model A, one Intertype Model B, four Intertype High Speed, one Linotype Elektron; (2) eight manually-operated machines (partly used for straight-matter)—one Linotype Model 5, four Linotype Model A, one Intertype Model C2. More than 70% of all straight-matter is produced on the tape-operated linecasters.

Perforator department: tape is produced on nine Fairchild Standard perforators.

Quadders: types of quadders in use—Star quadder F4-4, Intertype Dual Duty quadder, and Linotype Hydraquadder. We prefer the hydraulically-operated type of quadder to the mechanical type for reasons of matrix wear.

Production: straight-matter production of unjustified type in an average week is approximately 75,000 lines.

reader, seemed to care about the unjustified composition. Classified lineage kept increasing.

Although at that time we did not have the opportunity to perform any precise measurements on production advantages, we felt certain that a positive gain was made. In the perforator room we considered the time saved to be less than 10% (later proven to be too pessimistic). On the casting machines (equipped with quad-

ders) we reasoned that, considering loose-lines as a cause of frequent stops a thing of the past, production would improve here as well.

A very important discovery was that unjustified lines do not require more space. In other words, unjustified typesetting is not wasteful of newsprint. On the contrary, we found that a perforator operator can be encouraged to try and put more characters on a line if he does not have to space evenly.

What Made Rotterdamsch Nieuwsblad Change to Unjustified Lines?

The answer to this question is rather complicated and more or less a matter of "what was there first: the chicken or the egg?" Did we adapt the layout of our newspaper to the unjustified line, or is the unjustified line a result of our revised layout?

In our case, we had decided on a radical change in layout before opting for unjustified composition. For some time the need had been felt for a rejuvenation of our existing "face," which we considered provincial, haphazard, and with little appeal for the younger generation. Rotterdam is a very modern city, especially in its town-planning and architecture. A town of such young contemporary design merits a local newspaper that is up to the same standards in its typographical design.

After extensive internal discussion on the management and editorial levels, it was decided not to perform this face-lifting all by ourselves, but to enlist the services of an outside expert on newspaper typography. We consider ourselves fortunate to have found this expert in Jan van Keulen, typographic designer and teacher at the Royal Academy of Design in The Hague.

It was our intention to make a blueprint for a revised layout of the *Rotterdamsch Nieuwsblad*, which in due time would be adapted and executed by our own people. Of course, ample discussions were necessary to advise the designer about the background, readership, etc., of the publication as well as the available material (e.g., type specimens and sizes) and to what limits of unconventional design he was allowed to go.

During one of those preliminary discussions, the matter of unjustified typesetting was brought up. This, of course, was not en-

tirely new to us and, apart from our own experiments and classified typesetting, we were acquainted with the most remarkable experimental pages that Mr. Spruyt of the *Arbeiderspers* had produced and we had heard about the partly unjustified typesetting of *The Denver Post* in the U.S.A. So Van Keulen got the green light to integrate unjustified composition into his new design of *Rotterdamsch Nieuwsblad*, open to final approval by publisher and editor.

In short, the assignment read like this: to devise a new formula of page make-up, appealing and intriguing to the modern eye but, most important, functional and easy to produce in the composing room and with a maximum of flexibility for last-minute changes. The major changes finally decided upon were:

- New masthead with new RN symbol.
- Change from six columns of 59 mm. each, to seven columns of 51 mm.
- Unjustified lines of type.
- All headlines flush left with a more systematic headline schedule.
- More white space to create more "light" on the pages.
- Abolishment of most vertical box and border lines, except column rules.

We then started on the experimental stage. The experimentation could be divided into two categories. (1) The resetting and remaking of the existing standard pages—front, comic, radio/TV, and general news pages. On each re-made page, we found we had room to spare. (2) Our weekly Saturday supplement (there are no Sunday papers in Holland) was made the testing ground for the new make-up. We changed to seven columns of 51 mm. here, and made it a rule to run at least two pages with unjustified lines in each issue. Hardly anybody, except the insiders, seemed to notice this. Technically we had to make preparations to set on the new column width and to provide all TTS casters with quadding equipment.

Finally, after less than a year of experiment, we felt that all conditions had been set up so that we could fix the date for the introduction of our new layout.

Introduction and Reaction

During the period of preparation and experimentation we discussed whether or not the change in layout and composition should be gradually and cautiously introduced to the readers. Eventually it was decided to give some publicity to an immediate change. For ten days previous to first publication, we prepared readers by telling them to expect the most modern, most readable newspaper in existence.

We received more written reactions from our subscribers than we originally expected, most of them negative. A superficial analysis revealed that the vast majority of the negative reaction came from people 50 years old and over. The positive reactions came, without exception, from the younger people.

Generally speaking there were two major complaints: (1) "The newspaper looks so basically different that I don't recognize it any more, and I find it difficult to find my way." This has not much to do with the unjustified lines and would be a disadvantage in any change of layout. (2) "I like the light in your layout, but I find the newspaper very difficult and tiring to read. Why did you reduce the typeface?" We were, in fact, using exactly the same face as before (7-point Excelsior on 8-point slug), but we reluctantly had to agree with these readers that the type gave the impression of being smaller than formerly. Feeling the necessity to act quickly here, we fortunately could change to a bigger type within eight weeks—from the 7-point Linotype Excelsior on an 8-point slug to an 8-point Intertype Berlin on a 7½-point slug. This enlargement put an end to all complaints about a reduction in type size.

It is remarkable that very few readers actually noticed that they were reading unjustified type. We received only two letters from people who complained that they were not going to read "poetry," as they called it. We assumed that approximately 800 subscribers (less than 1%) cancelled their subscriptions on account of the change in appearance. It is impossible to give an exact figure since some other changes in editions, etc., took place at the same time. Whether this new layout is, in fact, a selling point and will appeal especially to the younger reader, is a matter that will have to be proven during the coming years.

Finally, design and typography form an integral part of the journalistic contents of a newspaper. They do more than provide a "wrapping-up" of the articles. It is my sincere belief that an up-to-date formula of newspaper design can actually condition and improve the impact of the articles to which it is applied. Especially in this visual age of television, a newspaper publisher should try to be aware of the changing habits and perhaps subconscious cravings of his potential readership.

Advantages of Unjustified Typesetting

Before considering the advantages, it should be pointed out in what way the production of unjustified lines differs from justified composition.

Perforator: Justified—code-punch for spacebands between words. If the line is short, the tape is turned back and codes for additional white are punched between the words. Unjustified—code-punch for spacebands between words. If the line is short, the quadder on the linecaster will provide the additional white required, at the end of the line. No code-punch is needed for "quad left" as the quadder is automatically put into operation by the elevator code.

Manually-operated composing machines: Justified—spacebands between words. If the line is short, additional white is distributed between words by hand. Unjustified—spacebands between words. If the line is short, additional white is added mechanically at the end of the line. The manually-operated machines, partly used for straight-matter composition, are not equipped with quadders.

The following six pages show pairs of examples (the front page and a same-size section) from three numbers of the *Rotterdamsch Nieuwsblad*: (1) January 12, 1967 (prior to change), (2) February 8, 1967 (first week of change), and (3) November 22, 1967 (after modification).

rdag 12 januari 1967

Direkteur: A. Hoogen (Ged., Coman.)
Redactie: H. W. Esherman
Telefoon: 144164 (12 lijnen)
1100 Postbus 859

ROTTERDAMSCH NIEUWSBLAD

89ste Jaargang no. 26764
Abonnementprijs f 8,01 per week,
f 4,81 per maand, f 11,50 per kwartaal,
f 40,00 per halfjaar, f 74,00 per jaar.
Looze nummer 50 cent.
Verspreidingsbedrijf behalve
op zon- en feestdagen.

ERBRICHT
De temperatuur
verandert, mogelijk door
geldig van donderdag tot
vrijdag met plaatsen
van invloed, Matige
en wind met westelijke richting
verandering in tempo.

Akkoord over verandering van stelsel omzetsbelasting

Verzet tegen beslissing over tarieven en vrijstellingen

(Van onze parlementaire redacteur)

DEN HAAG, 12 jan. — De Tweede Kamer heeft geen bezwaar tegen de ingrijpende verandering in de omzetsbelasting, die de Europese commissie heeft voorgesteld. Als deze dagen ook de Eerste Kamer zijn fiat geeft, zal minister Zijlstra van Financiën aan het eind van deze maand naar de Europese ministerraad te Brussel kunnen gaan met de volmacht om mee te werken aan de invoering van deze verandering per 1 januari 1970.

De belangrijke verandering omvat een verandering van het op het ogenblik in Nederland gebruikte „cumulatief aansluitingsrecht“ door het laten reeds in Vlaamsk tegepaste stelsel, dat een eenmalig minimum belastingpercentage geeft aan het einde. Invoering van het nieuwe stelsel zal bij de omzetsbelasting opbrengsten opleveren van de orde van enkele miljarden. De Kamer weet echter voor het moment van de Zijlstra dat het voorgaande in de Tweede Kamer werden gisteren overblijft door de laatste van het belastingstelsel. Zijlstra dit belangrijke ontwerp wel te maken van paragrafen 10 tot 14 van de Tweede Kamer werden gisteren overblijft door de laatste van het belastingstelsel. Zijlstra dit belangrijke ontwerp wel te maken van paragrafen 10 tot 14 van de Tweede Kamer werden gisteren overblijft door de laatste van het belastingstelsel.

De Tweede Kamerlid Ulla Triebel schijnt haar trouwen met de minister van de Landbouw, Christiaan Aalberts, het paar trouwde gisteren in Las Vegas met als getuigen Genny Davis en Pedro Cruz.

• Zie verder pagina 6

Oproep van Chinese partij: Vernietig de anti-Maoïsten

Revolutiecomité van strijdkrachten wordt gereorganiseerd

PEKING, 12 jan. (RFE/AF/AP) — De Chinese communistische partij (Uitdijng) heeft gisteren zijn „revolutionaire leiders“ — „groot leger“ van de militairen — opgeroepen om de tegenstanders van Mao Tse-tong te vernietigen. De bekendmaking, die klook als een mobilisatiebevel, wordt „geenmerklijk uitgesproken door het centrale comité, de staatsraad, het militaire comité van de partij en de „voorzitters van de culturele revolutie“.

leerling mr. J. Zeelenberg lid Raad van State

AM, 12 jan. — Mevr. J. van Tilburg als lid van de Raad van State, waaraan de heer Zeelenberg, lid van de Raad van State, is toegevoegd. Hij was afkomstig van Rotterdam als lid van de Raad van State, waaraan de heer Zeelenberg, lid van de Raad van State, is toegevoegd. Hij was afkomstig van Rotterdam als lid van de Raad van State, waaraan de heer Zeelenberg, lid van de Raad van State, is toegevoegd.

OP ANDERE PAGINA'S

- FANZIA, Heilshuis van de... 11
- COORDINATOR, Binnelandse... 12
- OORLOG, De... 13
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 14
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 15
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 16
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 17
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 18
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 19
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 20
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 21
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 22
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 23
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 24
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 25
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 26
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 27
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 28
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 29
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 30
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 31
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 32
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 33
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 34
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 35
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 36
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 37
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 38
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 39
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 40
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 41
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 42
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 43
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 44
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 45
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 46
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 47
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 48
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 49
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 50

Kelner doodgestoken na hooglopende twist

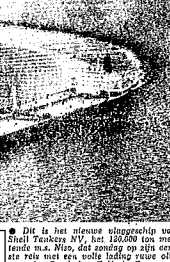
Dader kwam vrijvrij naar politiebureau

DEN HAAG, 12 jan. — De 26-jarige voortbrenger kelner F.K. is gisteren naar de politiebureau van de politie in Den Haag met een klinker afkomstig van de bar, waar hij de kelner doodstak. De man werd opgevoerd na een paar passen op, maar naar de politiebureau van de politie in Den Haag met een klinker afkomstig van de bar, waar hij de kelner doodstak. De man werd opgevoerd na een paar passen op, maar naar de politiebureau van de politie in Den Haag met een klinker afkomstig van de bar, waar hij de kelner doodstak.

OP ANDERE PAGINA'S

- FANZIA, Heilshuis van de... 11
- COORDINATOR, Binnelandse... 12
- OORLOG, De... 13
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 14
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 15
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 16
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 17
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 18
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 19
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 20
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 21
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 22
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 23
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 24
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 25
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 26
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 27
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 28
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 29
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 30
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 31
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 32
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 33
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 34
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 35
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 36
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 37
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 38
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 39
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 40
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 41
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 42
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 43
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 44
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 45
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 46
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 47
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 48
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 49
- DE STRIJKWERK, Realiteits... 50

De grootste tot nu toe

De grootste tot nu toe... (Text describing the building or event)

(ADVERTENTIES)

De heer... (Advertisement text)

Menutijp van onze chef-kok

California tomatensop uit blik... (Advertisement for California tomato soup)

BEZORGING

Klanten over de bezorging van... (Advertisement for delivery services)

Rumoer om de Gijsbrecht Vondels barokke poëzie vaak onverstaanbaar

Jeugdvoorstelling gestaakt

Het gehele probleem van de al dan niet onsterfelijkheid van Vondels versen, zijn Gijsbrecht en de speelbaarheid van dat stuk, en het vraagstuk van de wijze waarop de jeugd met onze toneel-literatuur en speciaal Vondel in contact moet worden gebracht heeft gisteren in de Schouwburg een onverwacht scherp kantje gekregen. Voor de (openbare) voorstelling van de Gijsbrecht door de Nederlandse Comedie werd gisteravond namens het gezelschap medegedeeld, dat de (besloten) jeugdvoorstelling van gistermiddag door het optreden van het jeugdige publiek had moeten worden gestaakt, maar dat het gezelschap die avond toch zijn beste krachten aan de vertolking zou gaan wijden. Dat was een ongebruikelijke en overbodige mededeling.

Het publiek in een openbare voorstelling betaalt zijn goede geld om de beste voorstelling te zien, die het gezelschap kan geven: het is volstrekt niet geïnteresseerd in de psychische of andere problemen van de acteurs en actrices. Wanneer die mededeling als waarschuwing was bedoeld voor de vijfthonderd jongelui, die zich onder auspiciën van de stichting „Kunst voor de Jeugd“ onder het publiek bevonden, was de waarschuwing zowel voor deze jongeren als voor het gewone publiek overbodig en dus incorrect: zeker dit publiek had geen enkele aanleiding gegeven tot een dergelijk optreden van de kant van het gezelschap. We hebben ten slotte sterk de indruk dat het gezelschap aan het incident tijdens de middag-jeugdvoorstelling wat zwaar heeft getild. Tot de pauze was er volgens verantwoordelijke ouderen niets aan de hand; kort na de pauze dreigde de overleden Arend van Aemstel van het schied te glijden, waarop hij van het toneel werd gedragen; in doodangst klemde de overledene zich aan zijn draagbaar vast, en de zaal schoot in de lach. Daarop staakte het gezelschap de voorstelling. Die bevrijdende lach is echt wel begrijpelijk van een groot gezelschap jongelui, dat een paar uur lang naar de barokke verzen van Vondel moet luisteren in een middelmatige voorstelling. Het min-

BOZE BRIEF NAAR DE NEDERLANDSE COMEDIE

Drs. G. Ch. Dupuis, leraar Nederlands aan het Charloise Lyceum, heeft mede namens zijn vakgenoot de heer G. van Mourik, een boze brief gestuurd aan de directie van de Nederlandse Comedie naar aanleiding van het voortijdig afbreken van de uitvoering van de Gijsbrecht in de Rotterdamse Schouwburg.

Hij vestigt er de aandacht op, dat het uit leerlingen van middelbare scholen bestaande publiek zich tot aan de pauze correct heeft gedragen, „wat meer was“, aldus de heer Dupuis in zijn brief, „dan het gezelschap verdiende. „Naar zijn mening was de wijze waarop de Nederlandse Comedie het toneelstuk heeft gepresenteerd beneden peil. Van de zijde van de Nederlandse Comedie, zo zegt hij, heeft de nodige zorgvuldigheid ten opzichte van Vondels drama en het publiek ten enenmale ontbroken.

De heer Dupuis stelt met nadruk, dat ook na de pauze een voorbeeldige rust in de zaal heerste wanneer iets werd geboden dat werkelijk goed was. Kennelijk is voor uw gezelschap de Gijsbrecht-traditie een noodzakelijk kwaad, zo gaat de brief verder. Graag zou ik willen weten of André van den Heuvels woorden, dat hij en de zijnen hun best hadden gedaan, door een duidelijke meerderheid der spelers met de hand op het hart zou worden bevestigd. Het vermoeden zou kunnen rijzen, zo zegt de heer Dupuis verder in zijn brief, dat naar „de provincie“ enkele reserves zijn afgevaardigd. Hij meent, dat de voorstelling, alle tekortkomingen ten spijt, normaal zou zijn voltooid, „als niet de zojuist gestorven Arent huizenbreuk ergelijk door zijn

ROTTERDAMSCH NIEUWSBLAD

1 FEBRUARI 1967 - 10de Jaargang, no. 2977

Lietoelagenregels: ruiming voor ers en gehuwden

De normen voor roepingen"

regeling van kracht waarvan de belangrijkste zijn:
- Minister Dierckx heeft
Generaal een
ig voorgesteld
ing van studie-
toestel voor
st moet het
gangsgebied
stoung geheel
rapport van de
st. Daardoor
rij groot aantal
n in de toelag-

ANTWERP
"IANCA"
ifernutse
MEET dan
e kuen!

Daders nog onvindbaar Voor een ton juwelen geroofd uit etalage

AMSTERDAM - Twee of drie be-
gennemen van 25 tot 27 jaar heb-
gen. De mogelijke laatste dat
sloot Stibel op de heid van de Kaal-
retrac en de Kaalretrac. De waer-
den een grote partij stelen uit de
de etalage gerookt. De waarde
toestel voorzag in 10 tot
100.000 gulden.

GRANIECH
rijden bevoeren
op vermenigv
N.V. Cassidien

in in gael
dat de heid van
de laders bij
N.V. Cassidien

heekoppen

SVB: veel te laag en veel te laat

AMSTERDAM - De Studenten-
vakbeweging is uitermate veront-
waardigd over de normen voor het
uiktoelagenregelingen. 1967-1968
de minister Dierckx heeft het
kondigingsak. Zij acht, bilkes
naar commissie, de regeling in
te veel te laag en te laat.
1. Verhoging van de maximum toe-
laging van 4.000 tot 4.400 per jaar.
verhoging van toelagen enzovoort
voorschieten door een geringere
toelage (deels vooruitbetaald).
2. Vaststelling voor alle normen
van onderwijs in één kabinet van de
faculteit draagkracht van de
zuiden van studenten.
3. Onafhankelijkheid van de eigen
verkiezingen van de studenten en
van de gehuwden.
4. Uitbreiding van de studietoelagen
in drie of vier plaats van twee ge-
wijke termijn en wel in septem-
ber, januari en april.
De normen voor het toekomen van
een toelage aan hen die na hun stu-
diejaar met de studie beginnen, zijn
verlaagd. De officiële toelagen die
afdekken van het gemiddeld
erent moeten in 1967-1968 met
minstens 20 procent meer moeten
zijn. Dit is 25 jaar zal bij navolging
van de studie in het algemeen ge-
en. De mogelijke laatste dat
sloot Stibel op de heid van de Kaal-
retrac en de Kaalretrac. De waer-
den een grote partij stelen uit de
de etalage gerookt. De waarde
toestel voorzag in 10 tot
100.000 gulden.

De honderdjarige viel op 025115

DEN HAAG - In de 57ste
statistiek (vrijde klas) is de
100.000 gevallen op 025115.
winnings loten zijn veevoet in
Rotterdam, Goois, Hiltoven,
en andere plaatsen.

Zie verder pagina 3

Onder: In de haven van de Rotterdamse Waterweg wordt de eerste lading van de Rotterdamse Waterweg vervoerd. De lading wordt vervoerd door de Rotterdamse Waterweg.

Marseille snel op weg Europoort van het Zuiden te worden

In 1968 reeds
200.000 tonners

ADVERTENTIE 10 VISSTICKS Kwaliteits diepvries NU 125

Maakt dat tussen Elburg de Heren
en de Rijkse zal ontstaan en voo-
over kwintal jaar ruim en half
miljoen roepers zullen worden.
Dit gebied zal de vischeek aand-
ten, die verder wordt berekend door
Marseille, Als-en-Provence-Gar-

ADVERTENTIE 10 VISSTICKS Kwaliteits diepvries NU 125

Maakt dat tussen Elburg de Heren
en de Rijkse zal ontstaan en voo-
over kwintal jaar ruim en half
miljoen roepers zullen worden.
Dit gebied zal de vischeek aand-
ten, die verder wordt berekend door
Marseille, Als-en-Provence-Gar-

Maakt dat tussen Elburg de Heren
en de Rijkse zal ontstaan en voo-
over kwintal jaar ruim en half
miljoen roepers zullen worden.
Dit gebied zal de vischeek aand-
ten, die verder wordt berekend door
Marseille, Als-en-Provence-Gar-

ADVERTENTIE SPINAZIE Kwaliteits diepvries 128 750 gr. 1.15

Maakt dat tussen Elburg de Heren
en de Rijkse zal ontstaan en voo-
over kwintal jaar ruim en half
miljoen roepers zullen worden.
Dit gebied zal de vischeek aand-
ten, die verder wordt berekend door
Marseille, Als-en-Provence-Gar-

ADVERTENTIE 10 VISSTICKS Kwaliteits diepvries NU 125

Maakt dat tussen Elburg de Heren
en de Rijkse zal ontstaan en voo-
over kwintal jaar ruim en half
miljoen roepers zullen worden.
Dit gebied zal de vischeek aand-
ten, die verder wordt berekend door
Marseille, Als-en-Provence-Gar-

Maakt dat tussen Elburg de Heren
en de Rijkse zal ontstaan en voo-
over kwintal jaar ruim en half
miljoen roepers zullen worden.
Dit gebied zal de vischeek aand-
ten, die verder wordt berekend door
Marseille, Als-en-Provence-Gar-

Maakt dat tussen Elburg de Heren
en de Rijkse zal ontstaan en voo-
over kwintal jaar ruim en half
miljoen roepers zullen worden.
Dit gebied zal de vischeek aand-
ten, die verder wordt berekend door
Marseille, Als-en-Provence-Gar-

ROTTERDAMSCH NIEUWSBLAD

Kapervlag gehesen

Vandaag extra aandacht voor
twee berichten, die onafhanke-
lijk van elkaar binnen zijn geko-
men; de Humber is gemakkelijk
bevaarbaar te maken voor schepen
tot 200.000 ton.

Wie de Rotterdamse haast met het
baggeren van de oliegeul op de
Noordzee tot nu toe met enig
schouderophalen en een „het zal
zo'n vaart niet lopen" heeft beant-
woord, moet nu toch wel voorgoed
genezen zijn. De kapers op de Hol-
landse kust hebben de strijdvlag
gehesen. De concurrentiestrijd om
de tankers in de klasse 225.000 ton
is in volle hevigheid losgebarsten.
Waar zoveel nationale belangen op
het spel staan zal het een moor-
dende wedloop worden.

Het is onvoorstelbaar hoeveel
kracht vooral de Fransen zetten
achter hun streven het olieoverwer-
kende centrum voor Europa te wor-
den. De plannen voor Marseille
(volgend jaar al geschikt voor
200.000 tonners, over enkele jaren
500.000 tonners) zijn het bewijs.
En dan te denken dat ook Le Ha-
vre vrij gemakkelijk voor de mam-
moetschepen geschikt te maken is.
Ook de Engelsen hebben het ge-
vaar onderkend en proberen te
voorkomen, dat hun bevoorrading
afhankelijk wordt van een continen-
tale haven. De Europese havens
zitten elkaar dus wel heel dicht
op de hielen.

We weten, dat er hard aan de be-
studering van de mogelijkheden
van de Rotterdamse oliegeul wordt
gewerkt. Sterker, op grond van
allerlei uitlatingen mag men zelfs
aannemen, dat de beslissing voor
de Rotterdamse haven positief zal
uitvallen. Als iedereen dus zo van
de noodzaak overtuigd is en als
men geen praktische bezwaren ziet,
dan wordt het de hoogste tijd, dat
in een officiële verklaring het bag-
geren van de geul voor de Nieuwe
Waterweg wordt aangekondigd.
Nog heeft Rotterdam bij de olie-
maatschappijen een pré, nog willen
de concerns Rotterdam de kans ge-
ven. Maar men moet zo langza-
merhand zeker weten waaraan
men toe is.

Rotterdammer Weier maakt hoge

Je moet wat he anders kun je v

Studio voor politicien captains of industry

„We hebben het gezien met Koekoek. Televisie is be-
en... gevaarlijk. Het plaatje op de beeldbuis,
onthouden de mensen. Heus, een ingewikkeld vakje
dat verstaan de kijkers niet. Je moet je een goede ho-
weten te geven, die aanslaat, of die sympathie wekt.
hoef je werkelijk niet zoveel kennis van zaken te hebben

Dat is misschien wel schandelijk,
maar de praktijk heeft uitgevezen
dat het nou eenmaal zo is. Je moet
wat hebben op dat scherm. En an-
ders kun je volgens mij wel gaan.
De een heeft het altijd gehad; de
ander moet het worden aangeleerd,
zo goed en zo kwaad als het kan.

Koekoek was het grote voorbeeld
van iemand, die dadelijk de kijkers
op zijn hand had, omdat hij zich-
zelf was. Wat je noemt een natu-
talent, al groeide er een demagoog
uit. Toch heeft hij bewerkstelligd
dat de andere partijen wakker zijn
geworden. Ze zijn eenvoudiger, be-
grijpelijkker gaan praten. Voor ieder-

een reisbioscoop, de provin-
Men zou kunnen zeggen dat
celluloid hem met de paple
ingegoten. Maar als bedrijf
van het Rotterdamse arthou-
scoopje 't Venster —, het is
lijjk opboksen tegen de t.v.'
zag hij in, dat hij naarstig
zoeken naar nog een been o-
te staan. Hij sloeg de geno-
beeldbandrecorder in, maar
nog niet precies overzien w-
er allemaal mee kon doen.

En aantal toepassingen z-
natuurlijk wel. Hij ver-
en kreeg opdrachten van g-
drijven om reportages te m-
Zo werd er kort geleden in
re Smilde een zaak geopen-
de landelijke pers wegens
onmogelijk naar toe kon. „
ik naar jullie", moet toen d-
te hebben geroepen, die de
Weier een video-reportage

ADVERTENTIE
fricoletta
„dat is pas amerikaans"
milkproducten van
LEUWARDEN
de grootste kaasmakers van Europa

ADVERTENTIE
JAMIN
„niet duur wel heerlijk"

ADVERTENTIE
VOOR AL UW
OLIEZAKEN
DE SPAARBAARDE ROTTERDAMSE
WATERWEG

It should be pointed out that there is also a difference in method of composition between our operation and *The Denver Post* (U.S.A.), the only other newspaper that makes use of some form of unjustified. Lines that have enough spacebands between words are allowed to become justified lines at the *Post*. Only when a line is short is quad-left used. This implies that, in comparison with our method, an extra code for quad-left has to be punched on the tape. In our operation quad-left is automatically activated by the elevator code and is thereby used on *every* line produced on tape-operated linecasters. This means that the spacebands are never used to their full capacity and that hardly any line is without some white at the end. The system of the *Post* has the advantage that the ragged effect, necessarily connected with unjustified typesetting, is less evident. On the other hand, the production advantages of our system are evident.

The foremost advantage of unjustified typesetting lies in the ability of the keyboard operator to improve his speed of production, because he does not have to worry about the time-consuming problem of letter- and word-spacing to make his lines "full." In theory, the keyboard operator should be able to reach the same production speed—as if he were perforating endless tape for computer-use—if he did not have to hyphenate and punch the elevator code. However, this provides a natural break in the monotony of his operation. A monotony, I have been informed, that has a slackening influence on the over-all production speed when producing endless tape.

We were fortunate in interesting the Institute for Time Standards in the Graphic Industry in the Netherlands (V.T.N.D.) in our project. They have conducted time and motion studies in our perforator room. Our keyboard operators have been instructed to get as many characters on a line as possible. They hyphenate when necessary. Every line is quadded left. In the time study production speeds in our perforator department were compared with the standard of tape production set by the Institute. Gain in production time when producing unjustified lines depends on the number of characters in the line (see Table I).

As we hardly ever, on single-column width, have to put more than 29 characters on a line (neither with the 8-point type on a

TABLE I. *Production-time Gains for Different Numbers of Characters-per-line in Unjustified Newspaper Composition*

<i>Characters-per-line</i>	<i>% Gain in Production Time</i>	<i>Characters-per-line</i>	<i>% Gain in Production Time</i>
29	13.5	44	6.7
30	13.2	46	5.8
32	12.2	48	4.9
34	11.3	50	3.9
36	10.4	52	3.0
38	9.5	54	2.0
40	8.6	56	1.0
42	7.6	58	0.0

52-mm. column nor with the 6-point type on a 40-mm. classified column), we claim the optimum result of this method of line-composition. The relatively inexperienced keyboard operator especially appreciates the advantage of not having to bother any more about typographical complications, such as spacing and justification. The same is experienced in the production of endless tape. In short, the time study indicated: (1) given our average column width in combination with our average type size, a production increase of 13.5% is effected by the abolishment of justification; (2) there is a definite relation between the number of characters in a line (column width) and the proportional production increase caused by the abolishment of justification. The more characters there are in the line, the smaller the advantage of unjustified typesetting is going to be.

Summing Up

In the field of production it can safely be said that the change to unjustified typesetting is a success. It is more complicated to offer conclusions about readers' attitude towards unjustified composition. As has been mentioned before, our readers were confronted with more than unjustified typesetting alone. It is impossible to decide how much of the negative reaction should be blamed on the unjustified lines, and how much on the over-all change in layout. Newspaper design as the "shaping of the written word" is very much a matter of individual appreciation. It is almost impossible to obtain any clear-cut reactions, and every attempt to relate

response to marketing on this abstract subject only tends to confuse things.

Looking back, it can be said that a more gradual transformation (if possible) might have been preferable to the shock effect. We realize now that we may have tried too radical a departure from our old-fashioned image, making our layout overly functional and too clean, thereby losing much of the "snugness" a local newspaper should have. Our first practical efforts in this new style of layout were rightly described by an American colleague as: "nice looking but perhaps too aseptic."

We have, therefore, from the moment that we started to live with this new make-up, constantly been adapting and modifying—learning on the way. It would be assuming too self-satisfied an attitude to say that the initial layout was ahead of its time. However, we consider it desirable to turn back the clock a little, with the intention to steer a middle course between the functional and the snug. This modification (a justified concession to the reading public) finds expression in a general "darkening" of our pages by using less white in the headlines, more bold type, etc.—without, however, going back to the all-black and smudgy make-up of pre-February 6 days. Mention has already been made of the change to a bigger body type, which also made the columns more solid looking.

We over-estimated the skill of our operators to produce good unjustified lines. By good unjustified lines we mean composition with a minimum of white at the end of the lines—including as many characters as the column width will allow. Exaggerated short lines (where you can put a ruler to the right side and cut off one or two picas of white) tend to emphasize the ragged end and irritate the reader. However, improvement is noticeable and this deficiency is kept under close observation.

Ten months of experience with unjustified typesetting and a fundamentally-new layout is a comparatively short time to draw any definite conclusions. The obvious advantages of unjustified typesetting have been pointed out. At the moment we see no reason to withdraw, although we shall keep modifying and adapting for some time to come.

Author's Guide to the *Journal of Typographic Research*

INTRODUCTION

The research interests of the *Journal of Typographic Research* might be gathered together under the general heading of visible language. This wide and as yet ill-defined area—concerned with putting man's language into logical, understandable, and visible form—encompasses aspects of many disciplines; thus, the typographic research of the *Journal's* title can perhaps best be described as a "mixed bag." The psychologist, the linguist, and the computer theorist when concerned with typographic problems are not, in a very real sense, working in typographic research but are working in psychology, in linguistics, and in electronics. Each uses his own terminology, equipment, experimental design—and his own style of reporting his work. Typographic research methodology, per se, does not exist.

It is already apparent that a more consistent methodology is needed to help bring together the fragmented typographic research efforts—e.g., agreement on terminology and the form of research reports. Toward that end this manual attempts to provide guidelines for the preparation of manuscripts for the *Journal*. Following a general description of the contents and format of the *Journal*, the instructions for preparing the manuscript are divided into three major sections: the first on the typing style and appearance of the various parts of the manuscripts; the second on some aspects of presenting the material—organization and style; and the third on the procedure for submitting the finished article. A section of sample typewritten pages is included as a guide to typing style. Finally, an appendix treats special problems of graphic designers in preparing research articles.